

Årsberetning 2022





Indledning

Silkeborg Retshjælp (SIRH) aflægger hermed den årsberetning for 2022, der er krævet i henhold til retshjælpens vedtægter. Endvidere er den beretning, der er krævet af Civilstyrelsen i medfør af § 9, nr. 2, i tilskudsbekendtgørelsen (BKG nr. 637 af 11. juni 2014) om antal rådgivninger og aktivitetsniveau i øvrigt inkorporeret.

I årsberetningen redegøres der kort for bl.a. organisationen, arbejdet i retshjælpen, økonomien og aktivitetsniveauet i 2022.

Beretningsåret kort

Det er traditionen, at årsberetningen fra SIRH indledes med et afsnit, hvor der redegøres kort for driften af retshjælpen i det pågældende år.

I år bliver det anderledes. For i år er der et behov for at dedikere hele spaltepladsen til det, der har påvirket SIRH allermest i det forgangne år.

Pladsen skal således bruges til at mindes vores højtskattede sekretær, Susanne, der i december 2022 afgik ved døden i alt for ung en alder.

Susanne var for os et fantastisk menneske, der altid var garant for god stemning og godt humør på vores kontor. Hendes krop var fyldt med næstekærlighed, og hun ydede en utrolig omsorg over for retshjælpens rådgivere. Og selv når hun (i kærlig tone) skældte os ud, var det nemt at mærke, at reprimanderne var svøbt i kærlighed og omsorg. Arbejdet udførte hun til punkt og prikke, og hun var aldrig bleg for at yde en ekstra indsats. Hun var simpelthen hjælpsom ud over alle grænser. Susanne gjorde således både menneskeligt og arbejdsmæssigt en kæmpe forskel for retshjælpen og alle dens medarbejdere. Susanne vil for os være uerstattelig, og hun vil altid være savnet.

Æret være Susannes minde.

Organisation og personale

SIRH er en selvejende institution oprettet i 2010 ved omdannelse af den tidligere Arbejdernes Retshjælp i Silkeborg, som siden 1945 har været en sagsbehandlende retshjælpsinstitution. Retshjælpens vedtægter er tilgængelige på hjemmesiden www.sirh.dk.



Retshjælpens øverste ledelse er dens bestyrelse. Pr. 31. december 2022 havde bestyrelsen følgende sammensætning:

§ 4.1 a	Rikke Wagenblast Sørensen	valgt af den siddende bestyrelse
§ 4.1 b	Karin Haisler Jessen	valgt af den siddende bestyrelse
§ 4.1 c	Bettina Lemann Kristiansen	valgt af den siddende bestyrelse
§ 4.1 d	Sarah Canham Hansen	valgt af medarbejdermødet
§ 4.1 e	Jacob Yde	valgt af medarbejdermødet
§ 4.1 f	Ole Andersen Ledig plads	valgt fra Bilag A (Silkeborg Lejerforening)

Den 28. september 2022 blev det fjerde fællesmøde for SIRH afholdt. Formålet med fællesmøderne er at inddrage lokalsamfundet i retshjælpsarbejdet og at gøre det muligt for medlemmer af lokale foreninger at deltage i retshjælpens bestyrelsesarbejde.

Bestyrelsen har i beretningsåret afholdt fire bestyrelsesmøder.

Bestyrelsesarbejdet er ikke honoreret. Bestyrelsen har i henhold til vedtægterne besluttet, at retshjælpen alene godtgør de studerende bestyrelsesmedlemmers transportudgifter i forbindelse med bestyrelsesarbejdet og derudover ikke andre udlæg eller udgifter i anledning af hvervet.

Til retshjælpen var der i 2022 gennemsnitligt tilknyttet i alt ca. 25 rådgivere/medarbejdere/andre frivillige. Heraf udgør rådgiverstaben gennemsnitligt 15-20 personer, som er en blanding af jurastuderende og færdiguddannede jurister. Det er rådgiverstaben, der står for den direkte rådgivning af retshjælpens rådsøgende.

Alle medarbejdere og rådgivere arbejder helt eller delvist på frivillig basis. Således får bl.a. studenterrådgiverne alene en studenteraflønnning for 3 timers indsats om ugen, svarende til højst en tredjedel af deres faktiske indsats.

Retshjælpen vil ikke kunne fungere uden denne betydelige frivillige indsats.

SIRH har igen i 2022 oplevet betydelige vanskeligheder med at få rekrutteret det nødvendige antal rådgivere til retshjælpen. Der har særligt været udfordringer med at få tilknyttet jurastuderende. Det må formodes, at vanskelighederne overordnet set skyldes arbejdsmarkedssituationen i Danmark i 2022 for jurastuderende, hvor der er et meget stort udbud af studiejobs. Når arbejdsmarkedet er brandvarmt, er retshjælpsinstitutionerne næppe det første sted, som potentielle frivillige søger hen - særligt ikke, hvis der er tale om retshjælpsinstitution, der ligger uden for de store universitetsbyer.



Økonomi

Retshjælpens økonomi er udelukkende baseret på tilskud.

Det væsentligste tilskud kommer fra statens retshjælpapulje efter retsplejelovens § 324, som formidles af Civilstyrelsen. SIRH havde søgt om 973.000 kr. i driftstilskud for 2022. Ved bevilling af 29. april 2022 meddelte Civilstyrelsen, at der kunne ydes tilskud opgjort til i alt 834.308 kr. Af dette tilskud udgjorde 706.360 kr. basistilskud, 101.940 kr. udligningstilskud og 26.008 kr. aktivitetstilskud.

SIRH modtog ligeledes i 2022 tilskud fra Silkeborg Kommunes § 18-midler (§ 18 i Lov om social service) til understøttelse og værdsættelse af frivilligelementet i retshjælpens virke. I beretningsåret modtog retshjælpen 30.000 kr. fra Silkeborg Kommune. Dette er 20.000 kr. mindre end det beløb SIRH sædvanligvis tidligere har fået tildelt. Silkeborg Kommune har forklaret sig med, at dette skyldes, at der samlet set var færre midler, der skulle deles ud til flere modtagere.

Retshjælpens samlede tilskudsindtægter har således i alt andraget 864.308 kr. i beretningsåret.

Den helt overvejende del af økonomien hidrører således fra retshjælpapuljen. Orientering om tilskud fra retshjælpapuljen kommer først omkring bevillingsårets 1. maj. Denne sene udmelding medfører, at retshjælpen i årets fire første måneder ikke har mulighed for at lægge et realistisk budget for året. Således blev det endelige budget for 2022 først vedtaget den 9. maj 2022. Dette er meget problematisk for driften i starten af året, og SIRH skal endnu engang slå på tromme for, at denne procedure bliver lavet om. Det er uholdbart, at retshjælpen således bare skal indrette sin drift på en måde, hvor der i økonomisk henseende handles i blinde en tredjedel af året.

SIRH gik ud af 2022 med et underskud på 9.080 kr., hvilket reelt set er positivt, idet retshjælpens bestyrelse havde budgetteret med et underskud på ca. 32.000 kr. for 2022.

Dagligdagen

SIRH har til huse på adressen Drewsensvej 62B, 8600 Silkeborg, hvor der både er kontor- og mødefaciliteter. I lejemålet er der et storrumskontor, et mindre kontor, et fællesrum, to mødelokaler samt toilet og køkken.

Storrumskontoret er omdrejningspunktet for den sagsbehandling og videregående rådgivning, som retshjælpens rådgivere foretager. Både rådgivere, øvrige jurister, faglige vejledere og den daglige leder arbejder primært i storrumskontoret. Rummet er således retshjælpens hjerte, og det giver gode muligheder for både sparring og supervision. Herudover er der et kontor, som ligger i tilknytning til storrumskontoret, hvor retshjælpens sekretærer sidder og arbejder. De har således mulighed for at være tæt på rådgiverne og de rådeøgende, men samtidig også mulighed for at lukke døren, når arbejdet kræver det.



Endvidere muliggør de to mødelokaler, at der kan afholdes flere møder i retshjælpen på samme tid, og at de øvrige rådgivere ikke bliver forstyrret af mødeaktiviteterne. Når mødelokalerne ikke bruges til fysiske møder, sker det også ofte, at rådgiverne anvender disse lokaler til bl.a. at føre telefonsamtaler uden at blive forstyrret og/eller forstyrre. Herudover sikrer disse faciliteter også, at vi i retshjælpen har mulighed for at tale fortroligt med vores rådsøgende og sagens øvrige parter, hvilket er en nødvendighed ved juridisk rådgivning.

I 2022 var det muligt at få retshjælp hos SIRH på følgende tidspunkter:

TRIN 1 TELEFONISK RÅDGIVNING

Mandag: 12.00 - 13.00

Onsdag: 12.00 - 13.00

TRIN 1 RÅDGIVNING PÅ SILKEBORG BIBLIOTEK

Torsdag: 18.00 - 20.00

TRIN 1 RÅDGIVNING PÅ DREWSSENSVEJ 62B

Mandag: 09.00 - 16.00

Onsdag: 09.00 - 16.00

TRIN 2 OG 3 RÅDGIVNING PÅ DREWSSENSVEJ 62B

Mandag: 09.00 - 17.00

Onsdag: 09.00 - 17.00

Rådgivningen

SIRH opererer dels med grundlæggende rådgivning, der primært er mundtlig, dels med videregående bistand, der hovedsageligt indebærer skriftlig sagsbehandling, herunder forligsforhandlinger.

Den grundlæggende rådgivning svarer til tilskudsbekendtgørelsens trin 1-retshjælp og ydes enten som telefonrådgivning eller ved fysisk fremmøde. Denne type henvendelser er anonyme. Alle kan henvende sig og få grundlæggende rådgivning om alle typer problemer, og alle får en eller anden form for hjælp.

Hvis rådgiverne i forbindelse med en rådsøgendes første henvendelse skønner, at rådsøgende har behov for yderligere bistand, og rådgiveren finder SIRH egnet hertil, tilbydes videregående bistand. Denne type bistand svarer til tilskudsbekendtgørelsens trin 2-retshjælp.

Den efterfølgende videregående behandling sker bl.a. i form af møder på retshjælpens kontor, indhentelse og bearbejdning af data og juridisk materiale, skriftlige henvendelser til de i sagen involverede og telefoniske

Side 5 af 8



henvendelser. Ved opstart af sagsbehandlingen bekræfter SIRH i en skriftlig opdragsbekræftelse, hvad retshjælpens bistand konkret skal angå.

I forbindelse med den videregående behandling i sager, hvor der foreligger en tvist, kan forlig komme på tale. Enten på rådsøgendes eller retshjælpens initiativ. I disse tilfælde indleder og foretager SIRH konkrete forligsforhandlinger. Denne type bistand svarer til tilskudsbekendtgørelsens trin 3- retshjælp.

For beretningsåret har retshjælpen foretaget følgende registreringer i henhold til tilskudsbekendtgørelsen:

Retshjælpshenvendelser i alt	1.070
Mundtlig rådgivning, trin 1-retshjælp	1.026
Fysisk fremmødt	524
Telefonisk	502
Sagsbehandling, trin 2-retshjælp	44
Med tilskud	32
Uden tilskud	12
Forligsforhandlinger, trin 3-retshjælp	17
Med tilskud	14
Uden tilskud	3

I 2022 har SIRH således i alt behandlet 1.070 henvendelser om retshjælp.

Der er ydet trin-1 retshjælp i 1.026 tilfælde, trin 2-retshjælp i 44 tilfælde og trin 3-retshjælp i 17 tilfælde. Hvad angår retshjælpen på trin 2 og 3 er betingelserne for tildeling af aktivitetstilskud, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 5, ikke opfyldt i 15 tilfælde. Dette skyldes primært, at de økonomiske betingelser ikke har været opfyldt. Således har SIRH i alt i 46 tilfælde ydet trin 2- og trin 3-rådgivning, der er tilskudsberettiget.

SIRH tilbyder rådgivninger inden for alle sagsområder, men der er nogle sagstyper, der er oftere repræsenteret end andre. SIRH har foretaget følgende registreringer:

Sagstype	Procentdel af samlede rådgivninger
Familie- og arveret	24 %
Offentligretlige forhold	7 %
Ansættelsesret	3 %
Lejeret	15 %
Fast ejendom	8 %

Side 6 af 8



Andre kontraktsforhold	16 %
Udlændingeret	3 %
Personskade	5 %
Dårlig økonomi	6 %
Strafferet	5 %
Diverse	8 %

Det er særligt familie- og arveretlige juridiske spørgsmål, der fylder meget i retshjælpens virke. Hertil kommer også retshjælp vedrørende lejeret og forskellige typer af kontraktsforhold. Udover disse retsområder er rådgivninger inden for de øvrige retsområder rimelig jævnt fordelt. Det passer meget godt med den hverdag, der opleves i SIRH, hvor rådgiverne bliver mødt af mange forskelligartede juridiske henvendelser. Slutteligt skal også personskadesagerne nævnes. Selvom der ikke kommer mange nye henvendelser af denne slags hvert år, så er det den type sager, som ligger allerlængst i vores sagsporteføljer (sager hvor SIRH udøver trin 2-retshjælp). Dermed er det også de sager, som vi behandler mange af på trin 2. Hertil kommer det, at sagerne også hører til den absolut mest sagsbehandlingstunge del.

Og netop sagsbehandlingens omfang har SIRH igen i 2022 valgt at undersøge. Der er således ført statistik over omfanget af den sagsbehandling, der er foretaget i de sager (trin 2 og 3), som SIRH har afsluttet i 2022. SIRH har i 2022 afsluttet 65 sager. I disse 65 sager har SIRH i alt afsendt 1.331 mails og modtaget 1.165 mails. Endvidere har SIRH i de 65 sager samlet afholdt 289 møder og udfærdiget 280 juridiske skrivelser, der ikke fremstår i mail-form (det vil sige klageskrivelser, høringsvar, stævninger, processkrifter, forligstilbud osv.).

Det er med andre ord tydeligt at se, at rådgiverne i SIRH yder en stor indsats, og at de rådsøgende faktisk får en omfattende hjælp. En hjælp, der for mange af vores rådsøgende er fuldstændig afgørende for, at de ikke lider et retstab.

Særlige forhold

SIRH indgik i 2022 i et kommunikationssamarbejde med Silkeborg Bibliotekerne, hvor der blev udarbejdet billede- og videomateriale, der var med til at udbrede budskabet om retshjælpen.

2022 var det første hele år, hvor SIRH har arbejdet under den nye struktur (se årsberetningen for 2021). Denne har vist sig at være en stor succes. Den har f.eks. været direkte medvirkende til, at det i 2022, hvor der var lav bemanning af studenterrådgivere, var muligt at omprioritere ressourcerne, så der blev ydet mere trin 1-retshjælp og mindre trin 2-retshjælp. Derved sikrede SIRH, at der fortsat kunne ydes retshjælp til lige så mange rådsøgende som vanligt.



Der har i løbet af året været arrangeret tre interne kurser i SIRH. Emnerne for kurserne var: Arbejdsskader, Huslejenævnets virke og fogedrettens arbejde. Tak skal lyde til Janni Skou, Hans-Henrik Edlund og Karin Jessen.

SIRH har et netværk, "Alle tiders Retshjælp", bestående af tidligere rådgivere og andre interessenter, der holdes opdateret vedrørende driften af SIRH. Alle medlemmer af netværket har aktivt tilkendegivet deres interesse i at støtte op om retshjælpen.

Mål for 2023

Formålet med denne årsberetning er ikke kun at reflektere over 2022 og berette om de forhold, der har haft indvirkning på retshjælpens virke i årets løb. Det er tillige hensigten med denne beretning at kigge fremad og give alle interesserede et indblik i, hvad retshjælpen kommer til at arbejde med i 2023. Der vil her blive arbejdet for:

- At få rekrutteret det nødvendige antal rådgivere
- At fastholde rådgiverne i længere tid
- At sikre bedre overgange, når der sker udskiftning i rådgiverstaben
- At fastholde det gode arbejdsmiljø
- At give SIRH et bedre og mere forudsigeligt økonomisk fundament

Niels Langager

Daglig leder, cand.jur., ph.d.